

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/19/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112242894
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1112242894.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: P. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. I. XX, W., proti odporcovi v 1. rade F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. I. XX, W. a odporkyni v 2. rade F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. I. XX, W., o nariadení predbežného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, č.k. 1P 312/2012-8 zo dňa 16.01.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd m e n í uznesenie súdu prvého stupňa tak, že nariaďuje predbežné opatrenie, ktorým ukladá odporcovi v 1. rade povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 100,- eur mesačne a odporkyni v 2. rade povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 100,- eur mesačne počnúc dňom rozhodnutia o predbežnom opatrení k rukám navrhovateľky.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 16.01.2013 zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil odporcom v 1. a v 2. rade povinnosť platiť výživné spolu v sume 200,- eur mesačne, počnúc dňom nariadenia predbežného opatrenia z dôvodu, že je študentkou X. M. Y. M., W. XX, W., kde študuje s veľmi dobrými výsledkami. Žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, odporcami v 1. a 2. rade, ktorí nesúhlasili, aby po skončení stredoškolského štúdia študovala réžiu a trvali na tom, aby v prípade pokračovania štúdia na vysokej škole študovala medicínu. Vzájomné rozpory medzi navrhovateľkou a odporcami, ako jej rodičmi vyústili do tej situácie, že ju rodičia vyzvali, aby opustila spoločnú domácnosť. Navrhovateľka v súčasnej dobe študuje na strednej škole formou denného štúdia a nie je schopná sama sa živiť a nie je schopná zaplatiť si poplatky za štúdium, z ktorého dôvodu jej nebude umožnené vykonať maturitnú skúšku. Navrhovateľka v súčasnej dobe býva u starých rodičov, ale z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu jedného z nich si v roku 2013 musí zabezpečiť ubytovanie v nájomnom byte. Navrhovateľka uviedla, že odporcovia pracujú vo veľmi úspešnej obchodnej spoločnosti Q. G., Y.X.. a podľa jej názoru by sa dieťa malo podieľať na životnej úrovni rodičov. Z obsahu spisu mal súd preukázané, že navrhovateľka je dcérou odporcov v 1. a 2. rade, narodila sa 17.03.1992 a bude mať 21 rokov. Podľa potvrdenia o návšteve školy v školskom roku 2012/2013, študuje navrhovateľka v 5. ročníku X. M. Y., W. J.. XX, W.. Súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 76 ods. 1 O.s.p. a § 102 ods. 1 O.s.p. návrh zamietol s odôvodnením, že po zvážení všetkých skutočností, ktoré navrhovateľka v návrhu uviedla, dospel súd k záveru, že neboli splnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia. Navrhovateľka neosvedčila a z pripojených písomných dokladov súd nezistil naliehavú potrebu určenia vyživovacej povinnosti a nebolo preukázané, že navrhovateľke hrozí ujma, ktorá si vyžaduje predbežné rozhodnutie súdu bez vykonania dôkazov. Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je zřejmé, že navrhovateľka je dcérou odporcov a že navštevuje 5. ročník strednej školy a navrhovateľka tiež preukázala, že odporca v 1. rade, otec navrhovateľky je predsedom predstavenstva akciovej spoločnosti Q. G., Y.X.. Navrhovateľka však neuviedla výšku jej mesačných nákladov spojených s jej výživou a návštevou školy a nijakým spôsobom neosvedčila, že jej rodičia si vyživovaciu povinnosť voči nej a to v akejkoľvek forme neplnia, prezentovala iba tvrdenie, že po tom, čo ju rodičia „vyhodili“ z domácnosti, žije u starých rodičov, avšak ani toto tvrdenie

nemal súd za dostatočne preukázané. Na základe uvedeného súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Proti uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka, ktorá nesúhlasila s rozhodnutím súdu a žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a nariadil predbežné opatrenie. Namietala, že s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a preto nesprávne rozhodol. Poukázala na dôvody uvedené v podanom návrhu a to najmä na to, že osvedčila svoju naliehavú potrebu určenia vyživovacej povinnosti zo strany odporcov, keď doteraz žije so starými rodičmi a nemá akým dokladom preukázať, že nežije v spoločnej domácnosti s odporcami. Jej tvrdenie však súd žiadnym spôsobom nevyvrátil a ani nepreskúmal. Tiež preukázala, že je študentkou denného štúdia na súkromnej hotelovej akadémii v W. a tiež tvrdila, že sa musí odsťahovať od starých rodičov, čo bude mať za následok, že sa bude musieť živiť sama a bude musieť platiť aj nájomné. Okrem toho musí platiť školné za posledný polrok štúdia, ktoré nemá zaplatené, bude si musieť zobrať pôžičku, nakoľko nie je schopná popri dennom štúdiu a s neukončeným vzdelaním si zabezpečiť príjem, ani na základné životné potreby. Podľa názoru navrhovateľky súd na základe skúmania dokáže posúdiť, aké sú výdavky plnoletého, nezaopatreného dieťaťa. Navrhovateľka nemala predstavu o svojich celkových nákladoch a tak nevedela presne určiť, aké sú jej výdavky a tiež to nemala ako posúdiť, nakoľko žila s rodičmi a nemala zistenú výšku nákladov, ktoré rodičia za ňu doteraz uhrádzali. Tvrdila, že jej hrozí ujma a to neukončením štúdia z dôvodu nezaplatenia školného a zadlžovanie sa, čo môže mať v budúcnosti fatálne následky. Poukázala na ustanovenie § 102 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v odvolaní uviedla, že zmyslom každého predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršeniu jeho postavenia a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Aby súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Uviedla, že v tomto konaní osvedčila potrebu predbežnej úpravy a súd žiadnym spôsobom nemal dôvod spochybňovať jej tvrdenia a pokiaľ by ich chcel spochybniť mohol preskúmať skutkový stav. V odvolaní uviedla, že vzhľadom na skutočnosti tvrdené v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a danú situáciu podala návrh vo veci samej dňa 29.01.2013. Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd nariadil navrhované predbežné opatrenie a zmenil tak uznesenie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania, alebo po začatí konania. V oboch prípadoch je možné ho nariadiť z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný a dočasný charakter.

Z dočasného charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Navrhovateľ preto musí už v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviesť a opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce vydanie predbežného opatrenia.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci. Pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia súd skúma aj to, či návrh je prípustný z hľadiska ústavnoprocených princípov platných v civilnom procese, či je opodstatnený z hľadiska ochrany ústavou

zaručených práv a slobôd, ktoré by mohli byť obmedzené, vylúčené, alebo suspendované výrokom predbežného opatrenia.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Predbežné opatrenie, ktorým súd ukladá platenie výživného v nevyhnutnej miere možno nariadiť bez zreteľa na to, o aké výživné ide. Dôležité je len to, že sa uplatňuje nárok na výživné, ktorého právny dôvod spočíva v ustanoveniach Zákona o rodine, to znamená, že výživné poskytované na inom než zákonomnom podklade nemožno chrániť predbežným opatrením.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Medzi jednotlivými druhmi vyživovacej povinnosti má vyživovacia povinnosť rodičov k deťom významné postavenie. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Pre zákonný vznik tejto vyživovacej povinnosti je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Z hľadiska posúdenia zániku vyživovacej povinnosti jednoznačnejšia je situácia, keď dieťa získa pravidelný príjem, či už zo závislej činnosti, podnikateľskej činnosti a pod. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov sa tradične akceptuje štúdium.

V tejto veci je aktívne legitimovaný ten, komu patrí zákonom ustanovený nárok na výživné a osvedčí ho spôsobom, ktorý predpisuje Zákon o rodine, teda uvedie a osvedčí rodinný vzťah, ktorý opodstatňuje platenie výživného. Niekedy je tento rodinný vzťah nesporný a osvedčenie sa vykoná spravidla predložením verejnej listiny, napr. rodného listu, sobášneho listu a podobne.

V prejednávanej veci navrhovateľka žiadala nariadiť predbežné opatrenie, ktorým by súd uložil odporcom, ako jej rodičom, povinnosť platiť výživné z dôvodu, že odporcovia sú jej rodičia a tak majú vyživovaciu povinnosť k nej ako k dieťaťu a túto skutočnosť preukázala predložením rodného listu. V spise na č.l. 2 je založený doklad a to rodný list č. XXXX/XXXX zo dňa 12.12.2012, z ktorého vyplýva, že v knihe narodení P. Ú. W. - X. P., zväzok XXX, ročník XXXX, strana XXX, poč. č. XXX je zapísaný deň, mesiac, rok narodenia a rodné číslo osoby P. U., nar. XX.XX.XXXX, otec je uvedený F. U., nar. XX. A. XXXX Q. W. a matka F. U., H.. O., nar. XX. U. XXXX Q. O.. Z uvedeného predloženého dokladu vyplýva a je preukázaná aktívna legitimácia navrhovateľky na podanie tohto návrhu. Pokiaľ ide o pasívne legitimovaných odporcov, túto skutočnosť navrhovateľka preukázala uvedeným rodným listom, z ktorého vyplýva, že sú jej rodičia a tak majú vyživovaciu povinnosť v zmysle Zákona o rodine, pričom na nariadenie predbežného opatrenia stačí osvedčiť, že osoba povinná poskytovať výživné je rodičom. Osvedčenie nariadenia predbežného opatrenia vyžadujú aj schopnosti a možnosti povinného platiť výživné v zmysle Zákona o rodine. K uvedenému navrhovateľka predložila výpis z Obchodného registra obchodnej spoločnosti Q. G., Y..X., z ktorého vyplýva, že odporca v 1. rade vykonáva funkciu štatutárneho orgánu tejto obchodnej spoločnosti, v tej súvislosti je potrebné poukázať na ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Napriek tomu, že sa osvedčujú schopnosti a možnosti povinného rodiča, obsahom predbežného opatrenia bez zreteľa na to, ktorý druh vyživovacej povinnosti sa má plniť, je výživné v nevyhnutnej miere. Pri určení výživného v nevyhnutnej miere sa rozsah výživného v predbežnom opatrení zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne aj limitom schopností a možností povinného. Výrok predbežného opatrenia nepredurčuje obsah teritórneho rozhodnutia, pritom výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných

osobných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného. Výživné priznané predbežným opatrením má nevyhnutnú mieru jeho plnenia aj pre oprávnenú osobu. Výživné bez ohľadu na oprávnené potreby navrhovateľa má postačovať na uhrádzanie základných životných potrieb a tento limit sa vzťahuje na všetky druhy vyživovacích povinností. Začiatkom plnenia vyživovacej povinnosti je deň rozhodnutia o predbežnom opatrení. V danej veci navrhovateľka preukázala, že je dcéra odporcov v 1. a v 2. rade a že odporcovia majú voči nej zákonnú vyživovaciu povinnosť do času, kým nie je schopná samostatne sa živiť. V súčasnej dobe navrhovateľka študuje, o čom predložila písomný doklad, ktorý je tiež založený v spise a to potvrdenie o návšteve školy X. M. Y. M., W. XX, W., z ktorého vyplýva, že navrhovateľka je v školskom roku 2012/2013 žiakom 5.A triedy, potvrdenie bolo vydané dňa 12.12.2012. Navrhovateľka preto uviedla skutočnosti vyžadované zákonom pre vyhovie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Súd prvého stupňa preto nerozhodol správne, keď návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Odvolací súd poukazuje na ustanovenie článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, v ktorom je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. V zmysle článku 41 ods. 2 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Navrhovateľka v podanom odvolaní uviedla, že podala návrh na určenie výživného dňa 29.01.2013.

Odvolací súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 76 ods. 3 O.s.p. a neuložil navrhovateľke, aby v určenej lehote podala návrh na začatie konania na súde z dôvodu, že navrhovateľka návrh na začatie konania podala na súde dňa 29.01.2013. Odvolací súd zistil, že konanie je vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C 24/2013.

Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že predbežným opatrením o platní výživného v nevyhnutnej miere sa nerozhodlo o tom, že je daný základ pre určenie vyživovacej povinnosti v konaní vo veci samej.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.